

уміння не лише за допомогою тестів, а у комплексі з іншими методами, що має створити атмосферу для постійної, систематичної, наполегливої роботи студентів.

Висновки. Важливою умовою підвищення якості підготовки фахівців є розвиток і удосконалення форм і методів контролю якості викладання і навчальних досягнень студентів.

Навчальний процес як складна багатогранна система здійснюється тільки при надійній діагностиці рівня знань студентів у вигляді зворотного зв'язку – через контроль за ходом і результатами навчального процесу. Саме такий зворотний зв'язок здатні забезпечити тести. Тестування, як один із методів контролю є зручним, надійним, оперативним і об'єктивним. Але є певні недоліки, через які тестування не можна застосовувати як єдиний та ідеальний метод об'єктивного діагностування знань і вмінь. У навчальному процесі тестування обов'язково має поєднуватися з іншими формами і методами контролю.

Література:

1. Ягодзінський А.Й., Муромцева А.О., Іванова Л.В. та ін. Оцінка знань студентів та якості підготовки фахівців (методичні та методологічні аспекти) : навч. посібн. / А.Й. Ягодзінський, А.О. Муромцева, Л.В. Іванова [та ін.] ; за ред. А.Й. Ягодзінського. - К. : ІЗМН, 1997. – 216с.
2. Мілерян В.Є. Методичні основи підготовки і проведення навчальних занять в медичних вузах : методичний посібник / В.Є. Мілерян : - Київ, «Хрещатик», 2003.-80с.
3. Майоров А.И. Тесты школьных достижений: конструирование, проведение, использование / А.И. Майоров. – С. – Пб : Образование и культура, 1997.-304с.
4. Тестова перевірка знань учнів / за ред. Н.М. Розенберга. – К. : Рад. школа, 1975. – 168с.
5. Положення про організацію навчального процесу у ВНЗ, затверджене наказом МОУ від 2 червня 1993р. №161.
6. Аванесов В.С. Методологическое и теоретическое обоснование тестового педагогического контроля : дис. на соискание учёной степени доктора пед. наук / Аванесов В.С. С. – Пб. : Госуниверситет, 1994. С. 205-214.

У статті йдеться про суть і значення контролю знань для навчально-виховного процесу, про тестовий контроль як один з оптимальних методів перевірки знань, умінь студентів. Тестовий контроль сприяє активізації пізнавальної діяльності, формує у студентів навички самостійної роботи, розвиває вміння логічно мислити тощо. Застосування тестового контролю знань потрібно використовувати у комплексі з іншими методами, лише тоді він буде повним і об'єктивним.

In this article is told about a great importance of knowledge control especially about test control. Test control is one of the most optimal and resultive method of controlling of students' knowledge and test control is used for development skills of mental activity, forms the ability of logical thinking. The usage of control in the combination with other methods can give good results in education of the students.

УДК [378.091.313+004.77/.004.9] : 811

А.О. Лановенко
м. Вінниця, Україна

СУЧАСНИЙ ПІДХІД У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Постановка проблеми. Науково-технічна революція, що зумовила різке збільшення інформації, висунула свої вимоги до характеру володіння іноземною мовою і, тим самим, визначила нові підходи до методики навчання іноземним мовам.

Традиційні педагогічні технології нині вже не забезпечують повного засвоєння зростаючого обсягу знань, а швидке оновлення навчального матеріалу не встигає за сучасним швидкозмінним інформаційним потоком. Усе більш важливим є проблема наявності вмінь самостійного одержання навчального матеріалу, обробки одержаної інформації, формування висновків і аргументація їх на основі необхідних даних. Робота з інформацією, представленою іноземною мовою, особливо, якщо врахувати можливості, які відкриває глобальна мережа Інтернет, є вельми актуальною, а використання інформаційно-комунікаційних технологій

(ІКТ) розкриває величезні можливості комп'ютера як засобу навчання і дозволяє створити дивний світ знань, доступний кожному. ІКТ мають багато переваг над традиційними технологіями навчання. Вони інтегрують аудіовізуальну інформацію будь-яких форм (текст, звук, графіка, анімація та ін.). Завдяки таким досягненням реалізується інтерактивний діалог користувача з системою, а також використовуються різноманітні форми самостійної діяльності зі збирання й обробки інформації, що має суттєвий вплив на якість знань студентів.

Аналіз попередніх досліджень свідчить, що проблемі використання методу проектів у навчальному процесі, їх інтеграції з інформаційно-комунікаційними технологіями присвячені дослідження В. Бикова, Р. Гуревича, М. Жалдака, Н. Морзе, С. Сисоевої, Є. Полат та ін. Особлива увага приділена використанню проектної технології, телекомунікаційних проектів у вивченні іноземних мов у роботах Є. Полат, М. Бухаркіної, М. Моїсеєвої, О. Петрова, І. Трайнева, Я. Биховського та ін.

Мета статті полягає в розгляді методу проектів, його інтеграції з ІКТ та використання технологій Веб 2.0 у навчанні іноземним мовам, впливу на формування інформаційно-комунікаційних компетенцій та якості знань іноземної мови.

Виклад основного матеріалу. Переваги сучасних інформаційно-комунікаційних мереж і можливості використання електронних форм навчально-методичних матеріалів нині набули широкого використання. Упровадження ІКТ у навчальний процес відкриває можливість переходу навчання на якісно новий рівень. Проте необхідно розмежувати поняття «навчання за допомогою ІКТ» і «навчання за допомогою комп'ютера». У цьому випадку, застосування комп'ютера, наприклад, презентації слайдів за допомогою програми Power Point – ще не означає використання ІКТ.

Перехід на використання в навчальному процесі електронного навчання (E-learning) змінює та вносить свої корективи до побудови навчального процесу.

Розглянемо визначення E-learning.

E-learning (скорочення від англ. Electronic Learning) – система електронного навчання, синонім таких термінів, як електронне навчання, дистанційне навчання, навчання із застосуванням комп'ютерів, мережеве навчання, віртуальне навчання, навчання за допомогою інформаційних, електронних технологій [Вікіпедія].

Є визначення, яке дали фахівці ЮНЕСКО: E-learning – навчання за допомогою Інтернет і мультимедіа.

Нині викладачі іноземної мови у ВНЗ одержали значну самостійність у виборі засобів навчання. Визнаючи наявність різних методик навчання іноземним мовам, необхідно відзначити інтенсивне впровадження технологій, що засновані на використанні ІКТ. Проте, більшість ВНЗ не відмовляються від традиційних методик викладання, а тому необхідно шукати розумні компроміси, котрі дозволили б вирішувати цю проблему максимально продуктивно в сучасних умовах, і, тим самим, допомогти викладачеві по-новому підійти до здійснення навчального процесу. Необхідно «розширити «вузький простір» спілкування в аудиторії, опираючись на практичні види діяльності» [6]. Для збирання інформації студенти мають вийти «за межі» аудиторії, проявити активність і самостійність. Іншими словами, для підвищення ефективності навчального процесу необхідно активізувати пізнавальну мотивацію студента.

Для вирішення цього питання вчені та практики звертаються до проектного підходу [5]. Суть проектного підходу полягає в тому, що студент відкриває нові для себе факти й осмислює нові поняття, а не отримує їх готовими від викладача (принцип конструктивізму). Отже, змінюється роль викладача: він перетворюється з інструктора в компетентнісного колегу, наставника [1, с. 92].

Застосування нових форм навчання, наприклад, методу проектів, дозволяє забезпечити якість освіти. Таким чином, у процесі застосування проектного підходу в навчальному процесі відбувається комплексна взаємодія всіх складових цього процесу: концептуальної, ілюстративної, тренажерної, контролюючої та ін. Використання ігрових компонентів, наприклад, «квестів» сприятиме розумінню і засвоєнню навчального матеріалу.

Розділ 4 **Робота вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації в умовах інтенсифікації навчально-виховного процесу**

Під квестом (англ. Quest – подорож, мандрівка) розуміють комп'ютерну гру, в якій гравець має досягти певної мети, використовуючи власні знання і досвід, а також спілкуючись з учасниками квесту [4, с. 48].

За наявності спеціально обладнаних (комп'ютерних) аудиторій проектний підхід цілком органічно вписується в процес викладання, не зачіпаючи при цьому зміст освіти. Це дозволяє найефективніше досягати прогнозованих результатів навчання і розкривати потенційні можливості кожного студента. Зважаючи на специфіку предмету «іноземна мова», подібна технологія може забезпечити необхідні умови для активізації пізнавальної і мовленнєвої діяльності кожного студента, тим самим, надаючи йому можливість усвідомити, осмислити новий мовленнєвий матеріал, одержати достатні практичні навички для формування необхідних умінь. Особливого значення у вивченні іноземних мов набуває самостійна робота студентів, що спрямовується і коригується викладачем, сприяє формуванню мовленнєвих навичок, а це, в свою чергу, вимагає систематичної, безперервної повсякденної роботи.

Така технологія навчання має значні переваги перед традиційними технологіями навчання, що полягають у наступному:

- розвиває креативну компетенцію як показник комунікативного володіння іноземною мовою на певному рівні;
- дозволяє тренувати різні види мовленнєвої діяльності і поєднувати їх у різних комбінаціях;
- допомагає усвідомити мовленнєві особливості та навички;
- допомагає сформуванню лінгвістичні здібності;
- створює комунікативні ситуації;
- сприяє автоматизації мовленнєвих дій;
- сприяє реалізації індивідуального підходу;
- інтенсифікує самостійну роботу студента;
- дозволяє економити час;

Для ефективно організації навчального процесу з використанням ІКТ, викладач має заздалегідь підготувати презентацію, дати список веб-сторінок та інших джерел, що сприятимуть розв'язанню поставленої проблеми, а також підібрати питання або сформулювати проблему, причому необхідно висувати такі проблеми, які обов'язково мають бути розв'язаними і комплексними. Чим точніше і конкретніше будуть сформульовані завдання, тим якісніше буде результат. Важливо також обговорити підсумкову презентацію, результат роботи (оформлення, вид, розміщення на сайті та ін.).

Якість виконання завдання значною мірою залежить від того, наскільки методично грамотно організовано заняття з використанням ІКТ, результати роботи можна перевірити за допомогою поточного контролю з використанням ІКТ за допомогою тестуючої системи. Таким чином, використання ІКТ, ігрових технологій та Інтернет відкривають можливості застосування проектної технології «Веб-квест».

Веб-квест (Webquest) у педагогіці – проблемне завдання з елементами рольової гри, для виконання якої використовуються інформаційні ресурси Інтернет [4, с. 26].

Веб-квести – організовані засоби Веб-технологій у середовищі WWW. За своєю організацією є досить складними: вони спрямовані на розвиток у студентів навичок аналітичного і творчого мислення; викладач має володіти високим рівнем предметної, методичної та інформаційно-комунікаційної компетентності [4, с. 26].

Таким чином, Веб-квест поєднує в собі ідеї проектного методу й ігрових технологій у середовищі WWW засобами Веб-технологій.

Розвиток Інтернету сприяв активному використанню в навчальному процесі Веб-технологій, особливо технологій Веб 2.0.

Веб 2.0 – це платформа соціальних сервісів і служб, що дозволяє широкому колу користувачів мережі Інтернет не лише одержувати інформацію, а й бути її творцями і співавторами [6, с. 3-10]. Усі матеріали, з якими працюють студенти, черпаються з мережі Інтернет. Веб-проекти припускають раціональне планування часу, і що найбільш важливо,

дозволяють сфокусувати увагу студентів не на пошуці інформації, а на її використанні. Метод роботи з подібними соціальними сервісами базується на принципі конструктивізму, де важливе не відтворення об'єктивної енциклопедичної реальності, а формування індивідуального розуміння проблеми.

Виділимо використання технологій Веб 2.0, що використовуються для формування комунікативних умінь і навичок у процесі вивчення іноземних мов:

- Веб-квест.
- Блог.
- Вікі.

1. Студент обирає одну із запропонованих йому ролей. Обравши собі певну «роль», студент переходить до одного з досье, представлених на сторінці Веб-квесту.

2. Учень аналізує, як його роль узгоджується із завданнями інших членів команди. У результаті проходження цих етапів у студентів формуються елементи інформаційно-комунікаційної компетенції: вибір соціальної ролі, одержання навичок роботи в групі.

3. Далі студенти досліджують запропоновані ресурси та ресурси медіатеки навчального закладу (книги, журнали, енциклопедії). При цьому вони аналізують інформаційні ресурси, відбирають необхідну інформацію, шукають додаткову.

4. Для підготовки звіту складається опис артефактів, котрі, на погляд студентів, характеризують досліджуване питання. Для кожного артефакту вказується джерело (друкований посібник, електронне видання, адреса в Інтернеті), пояснення, чому він необхідний під час дослідження даної теми. При цьому студент набуває досвіду збереження інформації, структурування інформаційних ресурсів.

5. Після закінчення процесу пошуку студент подає звіт за обраною темою.

6. Веб-квест передбачає спільну роботу, тому далі студенти обговорюють, сперечаються, формують план роботи групи в цілому. Тут кожний із них, будучи експертом у своїй галузі, бажає знайти найкращі розв'язки своїх завдань. Потім студенти обирають форму подання загального звіту та можуть розподілити ролі для подальшої роботи: розроблення макету сайту або презентації, створення дизайну та ін.

7. Завершується цей процес груповим захистом роботи.

Схарактеризуємо практичну значущість використання запропонованої технології Веб-квест:

- формування і прояв комунікативної компетенції;
- можливість оцінювання рівня сформованості компетентності. Об'єктами оцінки є результати діяльності студентів, презентація одержаного продукту.

Використання технології Веб-квест у вивченні іноземних мов має такі переваги :

- забезпечує автономність і самостійність студентів;
- сприяє ухваленню самостійних рішень і надає можливість здійснювати індивідуальний підхід;
- розвиває критичне мислення, тренує когнітивні здібності;
- робить осмисленим і доцільним систематичне використання Інтернет ресурсів на заняттях, а також мультимедійних і традиційних засобів навчання;
- мотивує вивчення нового мовного матеріалу;
- дозволяє використовувати значну кількість актуальної автентичної інформації;
- організовує роботу над проблемою у формі цілеспрямованого дослідження, розрахованого на будь-який період часу вивчення (від декількох хвилин, до декількох тижнів).

Розгляньмо використання технології Блог.

«**Blog**» (Блог) - це публічний щоденник з коментарями [3, с. 20].

Звичайний щоденник мало кому показують. Блог відкритий для читання всім бажаючим, більше того, читачі можуть залишати до записів свої коментарі.

Переваги Блогу:

- чітке структурування курсу з вказівками для семінарів, описів завдань;

- часто оновлюваний контент;
- простота у використанні: можливість вільно вставляти будь-які об'єкти (відео, ілюстрації та ін.);
- можливість розвивати навички писемної мови і публікувати свої думки в Інтернеті;
- можливість продовжити розпочату на занятті дискусію;
- виконання творчих завдань із використанням малюнків, аудіо і відеоматеріалів;
- можливість спілкуватися як з однокласниками, так і з викладачами;
- можливість кожному студенту взяти участь у дискусії, «що не завжди можливо в процесі традиційної організації навчання через нестачу часу на заняттях і обмеженості об'єму навчальних курсів» [2, с. 120-122].

Наступною технологією, що використовується в навчанні іноземним мовам є Вікі «**Wiki**» – вид соціального сервісу, що дозволяє одній людині або групі людей створювати контент. Це, так би мовити, громадська сторінка. Створювані дані можуть доповнюватися, змінюватися, віддалятися як творцями, так і відвідувачами цієї сторінки [6, с. 3-10].

Переваги «Вікі» :

- можливість вносити зміни на сайті, не використовуючи додаткового програмного забезпечення;
- участь декількох авторів з різними точками зору;
- представлення матеріалу, побудоване на гіперпосиланнях, що надає можливість наочності та співвіднесення між сторінками;
- можливість миттєво вносити правки і зміни до матеріалу;
- можливість порівнювати матеріал до і після коригування, а також повернення до більш ранньої версії публікації [6, с. 3-10].

Застосування цих технологій надає можливість працювати як індивідуально, так і в групах (наприклад, Вікі більше призначений для роботи в групах), тобто спільного навчання.

Виділимо переваги спільного навчання:

Практика доводить, що спільне розв'язання поставленої задачі не лише легше і цікавіше, а й значно ефективніше. Важливо відзначити, що ефективність торкається не лише академічних успіхів (інтелектуального розвитку) студентів, а й їхнього морального виховання. Допомогти один одному у вирішенні проблеми, а потім розділити радість успіху - ось головна ідея спільного навчання.

Розглянемо приклад одного із способів спільного навчання, що заснований на використанні технології Веб 2.0, а саме на застосуванні «Вікі».

Групу студентів необхідно заздалегідь поділити на малі підгрупи (по 3-4 людини). Усій групі надається одне загальне завдання. Необхідно обговорити роль кожної підгрупи у виконанні загального завдання. Наприклад, загальне завдання «Країни Євросоюзу». 1-а підгрупа займається коригуванням запропонованого документу відповідно до посилань. Друга підгрупа шукає (у заданих посиланнях) бракуючу на їх погляд інформацію. А третя, наприклад, просто сканує пропонований документ. Результатом виконання завдань може бути загальна дискусія. При цьому, відповідати можуть як усі учасники підгруп, так і призначений самою підгрупою окремий студент. Це може бути найкращий студент, так і, навпаки, найслабший. Усе залежить від характеру складеного резюме. Студенти поставлені в такі умови, за якими успіх або поразка одного відображається на результаті всієї підгрупи. Оцінний бал за виконання загального завдання ставиться (бажано) також один на всю підгрупу. У результаті створюється ситуація, в якій кожен учасник підгрупи відповідає не лише за результат своєї роботи (що часто залишає його байдужим), а й, що особливо важливо, за *результат усієї підгрупи*. Зазначимо, що всі три завдання різні за своєю складністю (це залежить від рівня підготовки студентів), проте кожний студент у підгрупі в рівній мірі бере участь у загальній справі. Під час виконання завдання викладач може консультувати студентів, надавати рекомендації з виконання поточного завдання. І, нарешті, контроль і оцінка процесу і результатів – це одна з важливих і відповідальних частин роботи. Критерії контролю й оцінки результатів мають бути заздалегідь відомі студентам.

Використання такої технології в практиці навчання іноземним мовам сприяє:

- швидкому пошуку необхідної інформації в Інтернеті;
- розвитку комп'ютерних навичок;
- розвитку мислення на стадії аналізу, узагальнення й оцінки інформації;
- уміння робити висновки, приймати самостійно рішення;
- збільшенню словарного запасу студентів;
- мотивації до самоосвіти;
- досягнення якісно нового рівня комунікативної компетенції студентів;

При цьому під час вивчення іноземних мов на основі Веб 2.0 розвиваються:

- **аудіювання:** за допомогою Podcast, Youtube;
- **говоріння:** Podcast, Youtube, Flickr;
- **читання:** Blogger, Wiki, Bookmarks;
- **писемність:** Blogger, Wiki, Bookmarks;

Podcast (скор. від iPod + broadcast) Підкаст - це соціальний сервіс, на якому можна розміщувати свої відео, аудіо і фото матеріали, або скачувати їх.

Youtube (Ютьюб) – це соціальний сервіс записів відеофрагментів. Наприклад, за ключовим словом можна знайти потрібне відео.

Flickr (Флікр) – це соціальний сервіс фото (ілюстрацій) з певної тематики.

Bookmarks (Закладки) – це соціальний сервіс, який містить посилання джерел інформації з певної тематики.

Таким чином, студенти, які навчаються із застосуванням комп'ютерних технологій, мають можливість робити електронні записи матеріалів у рамках поточного аудиторного заняття, що здійснюється за допомогою будь-якого запам'ятовуючого пристрою з метою одержання додаткової можливості вивчення на занятті навчального матеріалу. При цьому необхідною умовою є комп'ютерна грамотність студентів.

Студент повинен уміти працювати в певних програмах, а також у мережі Інтернет, володіти навичками роботи з різними пристроями. Частково такі навички можуть набуватися в процесі навчання, що не позначиться на якості успішності студента.

З цією метою в навчальних закладах організуються курси з комп'ютерної підготовки.

Слід зазначити, що за цією технологією навчання може зрости стомлюваність студентів, збільшується навантаження на їхній зір. Тому необхідно ретельно підготувати дидактичні засоби з урахуванням санітарно-гігієнічних вимог, а також «дозувати» пропонований навчальний матеріал. Використання ІКТ на заняттях має бути не засобом подачі навчального матеріалу, а лише допоміжним засобом у здійсненні навчального процесу та найкращих результатів надає в процесі інтеграції нетрадиційних та інноваційних технологій навчання. Іншими словами, Інтернет не замінює традиційні форми і методики навчання, проте дозволяє швидше і більш ефективно досягати поставлених цілей, завдань у навчальному процесі.

При цьому, Інтернет підвищує інтерес студентів до навчальних занять, стимулює зростання їхньої пізнавальної активності, що дозволяє їм одержувати і засвоювати більші обсяги інформації, сприяє виробленню навичок таких як читання, говоріння, аудіювання та ін.

Висновки. Важливим у використанні сучасних проектних технологій навчання є наявність необхідної матеріально-технічної бази з відповідним доступом до Інтернету, а також підготовка педагогічних кадрів, які володіють сучасними ІКТ, що вимагає від них відповідного володіння цими технологіями та методиками використання в процесі вивчення іноземних мов.

При цьому необхідно враховувати, що велика відповідальність під час проведення подібних занять лягає саме на викладача, який виступає в ролі не лише консультанта з певного предмету, а й стає, в свою чергу, організатором самостійної навчально-пізнавальної, комунікативної, творчої діяльності студентів. У викладача з'являються можливості для вдосконалення процесу навчання, розвитку комунікативної компетенції студентів, цілісного розвитку їхньої особистості.

Література:

1. Великанова А. В. Компетентностно-ориентированный подход к образованию / Великанова А. В. – выпуск 2. – Самара : Изд-во Профи, 2002. – С. 92.
2. Виноградова О. С. Проблемные методы в обучении иностранным языкам [Электронный ресурс] / Виноградова О. С. – Режим доступа : <http://distant.iioso.ru/library/publication/vinogradova1.htm>
3. Иванченко Д. А. Перспективы применения блог-технологий в Интернет – обучении / Иванченко Д. А. // Информатика и образование. – 2007. – № 2. – С. 120–122.
4. Кадемія М Ю. Інформаційно-комунікаційні технології навчання : словник-глосарій / М. Ю. Кадемія, М. М. Козяр, Т. Є. Рак. – Львів : Вид-во «СПОЛОМ», 2011. – 214 с.
5. Кадемія М. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології навчання : термінологічний словник / М.Ю. Кадемія. – Львів : Вид-во «СПОЛОМ», 2009. – 260 с.
6. Полат Е. С. Метод проектов [Электронный ресурс] / Полат Е. С. Режим доступа : http://www.iteach.ru/met/metodika/a_2wn3.php
7. Сысоев П. В. Современные учебные Интернет-ресурсы в обучении иностранному языку / Сысоев П.В., Евстигнеев М. Н. // Иностранные языки в школе. – 2008. – № 6. – С. 3-10.

У статті розглянута проблема використання методу проектів та інтеграції його з ІКТ у вивченні іноземних мов, у поєднанні з традиційним процесом, а також використання Інтернет та Веб-технологій у підвищенні якості знань з іноземних мов.

Ключові слова: метод проектів, інформаційно-комунікаційні технології, Веб-квест, компетенції, Інтернет.

В статье рассмотрена проблема использования метода проектов и интеграция его с ИКТ в изучении иностранных языков в единстве с традиционным учебным процессом, а также использование Интернет и Веб-технологий в повышении качества знаний по иностранному языку.

Ключевые слова: Веб-квест, информационно-коммуникационные технологии, компетенции, метод проектов.

The problem of the projects method usage and its integration into information communication technologies in foreign languages learning united with the traditional process as well as the use on the Internet and Web-technologies in increasing of foreign languages knowledge quality have been considered in the article.

Keywords: projects method, information communication technologies, Web-quest, competencies, the Internet.